

PIRLS XALQARO BAHOLASH DASTURI ORQALI BOSHLANG‘ICH SINIF O‘QUVCHILARINI MUSTAQIL FIKRLASHGA O‘RGATISH

Abdusattorova Sabina Zayniddin qizi

Ergasheva Malika Rustam qizi

Ergasheva Zarina Abdimutal qizi

JDPU magistrantlari

Annotatsiya: Ushbu maqola PIRLS xalqaro baholash dasturi orqali boshlang‘ich sinf o‘quvchilari bilan “Ikki to‘lqin” ertagini o‘rganib, uni tahlil qilishga va o‘quvchi yoshlarni mustaqil fikrlashga qaratilgandir.

Kalit so‘zlar: PIRLS xalqaro baholash dasturi, matnni o‘qib tushunish, tahlil qilish, mustaqil fikrlash kreativlikka o‘rgatish.

Аннотация: Данная статья направлена на изучение и анализ сказки «Две волны» с учащимися начальных классов через международную оценочную программу PIRLS и формирование у учащихся самостоятельного мышления.

Ключевые слова: Международная оценочная программа PIRLS, понимание прочитанного, анализ, обучение самостоятельному мышлению и творчеству.

Abstract: This article is aimed at studying and analyzing the fairy tale “Two Waves” with primary school students through the PIRLS international assessment program and making the students think independently.

Key words: PIRLS international assessment program, reading comprehension, analysis, teaching independent thinking and creativity.

PIRLS (ing.Progress in International Reading Literasy Study) - bu turli mamlakatlarda boshlang‘ich sinf o‘quvchilarini matnni o‘qish va tushunish darajalari sifatini baholab beruvchi xalqaro baholash tizimidir. Bu dastur bolalarni mustaqil fikrlashga, badiiy nutq tafakkurini shakllantirishga va bolani kreativlikka o‘rgatishga qaratilgandir. Shu bilan birga PIRLS dasturida ma‘lumotlarni tadqiq va tahlil qilish orqali o‘qitish va o‘qishni takomillashtirish mumkin.

3-sinf “Ona tili va o‘qish savodxonligi” darsligidan ingliz bolalar yozuvchisi **Donald Bissetning** “Ikki to‘lqin” ertagi matni bilan yaqindan tanishgach, PIRLS tadqiqoti bo‘yicha quyidagi topshiriqlar matnning samarali o‘zlashtirilishini ta‘minlaydi.

“Ikki to‘lqin” ertagi yuzasidan savollar

1. Aka-uka to‘lqinlar qayerda yashar edi?

1

2

3

4

2. Kichik to‘lqinning sifati to‘g‘ri ko‘rsatilgan shaklni belgilang.

sahovatli	ochiqko‘ngil	shafqatsiz
-----------	--------------	------------

3. Sizningcha to‘lqinlarning qaysi biri yaxshi? Sababi?

4. Katta to‘lqinning sevimli mashg‘uloti nima edi?

a) qoyalarga urilish

b) suvda suzish

c) shiddatli to‘fonga aylanish

5. Kema machtasidan ham balandroqqa ko‘tarilar, **palubaga** tashlanib, kemani suvga to‘ldirarkan.

Ajratib ko‘rsatilgan so‘zning ma‘nosini izohlang

Paluba-

6. Katta to‘lqin qoyalardan o‘tib _____ tushadi.

7. Kichik to‘lqinga nima yordam beradi?

8. Chuqurlikka tushganda katta to‘lqin afsuslanadi. Bu fikr to‘g‘rimi 2 ta misol orqali fikringizni isbotlang.

To‘g‘ri

Notog‘ri

1. _____

2. _____

9. Matndagi parchalarni to‘g‘ri moslashtiring.

Ukasi qumga o‘tirib olib muzqaymoq yeb o‘tirgan bolani ko‘rib qoldi.		1-qism
Bu yerdan chiqolmayapman, tuzoqqa tushib qoldim.		2-qism
Hozir ularga shunaqangi zarba beramanki, bunaqasini hech qachon ko‘rmagansan.		1-qism
Qamalib qolgan to‘lqin ummonga qayta olmabdi		2-qism
Qoyaning narigi tomonidan kimningdir yig‘layotgani eshitilibdi.		1-qism

10. Ertakdan chiqargan xulosangizni ayting.

“Ikki to‘lqin” ertagi yuzasidan savollarga javoblar

1. Ummon
2. Ochiqko‘ngil
3. Kichigi
4. Qoyalarga urilish
5. Paluba-kemalarning gorizantal holda qoplangan yuzasi
6. Orqa tarafdagi chuqurlikka tushadi
7. Chag‘alay
8. To‘g‘ri.
 - 1) u o‘zini har tomonga urdi ammo foydasi bo‘lmadi.
 - 2) yordam so‘rab qichqira boshlabdi.

9.

Ukasi qumga o‘tirib olib muzqaymoq yeb o‘tirgan bolani ko‘rib qoldi.		1-qism
Bu yerdan chiqolmayapman, tuzoqqa tushib qoldim.		2-qism
Hozir ularga shunaqangi zarba beramanki, bunaqasini hech qachon ko‘rmagansan.		1-qism
Qamalib qolgan to‘lqin ummonga qayta olmabdi		2-qism
Qoyaning narigi tomonidan kimningdir yig‘layotgani eshitilibdi.		1-qism

10. O‘quvchi o‘z xulosasini bildiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Ona tili o‘qitish metodikasi. K.Qosimova S.Matchonov
2. 3-sinf Ona tili va o‘qish savodxonligi darsligi Tosh-2022
3. <https://uz.m.wikipedia.org>